

داستان بازار پسته در فصل برداشت؛ دلان، بازار پسته را می‌چرخانند/ماجرای آشفته‌گی که تمامی ندارد

حضور دلان و واسطه‌ها در بازار پسته، باعث افت قیمت این محصول در فصل برداشت شده و کام تولیدکنندگان را تلخ کرده است.

فصل برداشت پسته در حالی به پایان رسیده که روند قیمت‌ها در بازار سنتی طلای سبز در کشور، با وجود عدم نوسان شدید در قیمت‌های جهانی و نرخ دلار، با افت حدود ۳۰ درصدی نسبت به مردادماه سال جاری مواجه شده است.

اتفاقی که هر ساله پس از دوره برداشت محصول، به دلیل افزایش عرضه محصول و فعالیت‌های واسطه‌گری در بازار می‌افتد و کشاورزان و باغداران به دلیل نیاز به منابع مالی و کمبود نقدینگی مجبورند حاصل یکسال زحمت خود را به قیمت‌هایی که از سوی دلان و واسطه‌گران بازار سنتی پسته تعیین می‌شود، بفروشند. حال آنکه سود اصلی ناشی از صادرات پسته و فروش آن در بازار مصرفی داخل، عاید تاجرانی می‌شود که از وضعیت باغداران در این بازه زمانی سوءاستفاده می‌کنند.

این امر اصلی ترین چالشی است که بر لزوم ایجاد بازاری منسجم و مدیریت متمرکز فروش داخلی و همینطور صادرات پسته به عنوان ارزآورترین محصول کشاورزی در ایران تاکید می کند.

در همین ارتباط، یک باغدار پسته با ابراز نارضایتی از وضع موجود در بازار سنتی پسته، بر نقش پررنگ واسطه ها و دلان برای تعیین قیمت ها در بازار اشاره و اظهار کرد: متأسفانه نه فقط در خصوص بازار پسته، بلکه برای محصولات مختلف حوزه کشاورزی از جمله چای، برنج، گندم و زعفران نیز شاهد حضور و دخالت گروه های خاص در امر تعیین قیمت ها هستیم. آن هم در شرایطی که بعد از دوره برداشت محصول، کشاورزان و باغداران نیازمند منابع مالی هستند و مجبور می شوند برای پوشش هزینه های زندگی و پرداخت بدهی های خود بابت نهاده های تولید، به فروش پسته خود به هر قیمتی تن دهند.

علی سلطانی افزود: با وجود آنکه پسته در مردادماه سال جاری به قیمت حدود ۳۷ هزار تومان در بازار خرید و فروش می شد و حتی در مقابل تقاضای موجود، عرضه ای هم وجود نداشت، اما به دلیل فعالیت های برخی افراد سودجو و منفعت طلب، قیمت ها با حدود ۳۰ درصد افت مواجه شده و در قیمت های حدود ۲۷ هزار تومان به ازای هر کیلو پسته نیز با کاهش تقاضا مواجه هستیم؛ زیرا این گروه های خاص با سوءاستفاده از شرایط کشاورزان و باغداران، در ابتدای فصل، قیمت ها را به شدت کاهش می دهند و در این میان ضرر اصلی به باغداران تحمیل می شود.

این تولیدکننده پسته با اشاره به اینکه در روند قیمت های بازار جهانی و نرخ دلار تغییرات منفی اثرگذار بر کاهش قیمت پسته در بازار داخلی رخ نداده، تاکید کرد: بیشترین میزان افت قیمت ناشی از دست واسطه ها و دلانی است که به دنبال منافع خود هستند و این روند نزولی قیمت با افزایش عرضه در بازار شدت بیشتری هم به خود می گیرد.

سلطانی ضمن بیان اینکه باید راهکاری برای این معضل اندیشیده شده و بازار پسته مدیریت شود، عنوان کرد: در نبود یک مدیریت کارآمد در بازار شاهد آن هستیم که کشاورز مجبور است حاصل دسترنج یکساله خود را به دلان افغانی و یا تجار ایرانی صادرکننده محصول بفروشد.

به گفته وی، در ماه های اخیر اعلام شده که قرار است بورس پسته راه اندازی شود تا حاصل دسترنج ما باغداران بدون حضور دلان فروخته

شود که البته با وجود گروه های خاصی که در بازار فعال هستند، این کار با موانعی رو به رو می شود.

وی افزود: اگر بورس بتواند اقدامی عملیاتی صورت دهد که از افت کاذب قیمت ها در بازار جلوگیری به عمل آمده و دست دلان و واسطه ها کوتاه شود، کمک بزرگی به کشاورزان و باغداران خواهد بود. بطوریکه بنده به عنوان یک باغدار اگر مطمئن باشم که بورس حامی من است، دیگر ناچار به عرضه محصول خود به هر قیمتی در فصل برداشت نیستم.

سلطانی با اشاره به لزوم فرهنگ سازی و آموزش باغداران با مزایای عرضه پسته در بورس، گفت: هنوز فرهنگ عرضه محصول در بورس به طور کامل در میان کشاورزان و باغداران جا نیفتاده؛ ولی اگر این اقدام عملی شود اقدام مثبتی بوده و می تواند مانع از سوءاستفاده دلان شود.

وی با تاکید بر اینکه باید انواع مختلف پسته و واریته های آن را در بورس عرضه کرد، اظهار کرد: عرضه پسته در بورس می تواند شفافیت قیمتی و معاملات این محصول را به همراه داشته باشد و اگر بورس کالا در این زمینه از باغداران و کشاورزان حمایت کند، با همکاری فعالان این حوزه برای عرضه کل محصول در بورس می توان به کشف قیمت بهتر پسته کمک کرد. ضمن اینکه با این کار بورس قدرت بیشتری برای مانور پیدا کرده و می تواند در زمینه شفافیت قیمتی قوی تر عمل کند، اما لازمه این امر فرهنگ سازی و افزایش اطلاعات باغداران نسبت به مزایای بورس است.